

‘Sylvana kan ik niet meer uitstaan’

TEKST FRANK WAALS
FOTOGRAFIE CORNÉ VAN DER STELT

Steven ‘de Braboneger’ Brunswijk (33) heeft misschien wel net zoveel fans als tegenstanders sinds zijn spectaculaire opmars op YouTube en tv met zijn eigen programma *De Braboneger Verkaast*, waarin hij cultuurverschillen op humoristische wijze aankaart. Zijn tip: ‘Focus toch niet zo op dat huidskleurtje.’

‘Mijn ouders zijn ooit naar Nederland gekomen om mij een beter leven te geven, en ik ga ze op een dag terugbetalen. Falen is geen optie’

I

Ik zit tegenover iemand die, naar eigen zeggen, vroeger een sulletje was...

‘Mijn moeder verbaast zich er tot op de dag van vandaag over dat ik zo mondig ben geworden en in het theater hele zalen vul. Ik was een stil kind. Mijn broer lulde de oren van je kop. Tot en met groep zes van de basisschool is dat zo gebleven, daarna begon ik ineens met praten en sprak ik mijn eerste woordje.’

Met als resultaat dat je tegenwoordig gemiddeld meerdere interviewaanvragen per week krijgt. Waar zeg je nee tegen?

‘Tijdschriften die overduidelijk een bepaalde kant kiezen over de multiculturele samenleving laat ik links liggen. Ik zit niet op kruisverhoren te wachten waarin men mij aan de tand voelt over de dingen die ik maak. Schrijf als journalist maar lekker je column, maar vraag me niet eraan mee te werken. Ook de mensen van Antidiscriminatiebureau Radar, die vinden dat ik in *De Braboneger Verkaast* te stigmatiserend bezig ben, heb ik geblokkeerd op Facebook. Ze stuurden me daar allemaal berichten waarin ze me ter verantwoording riepen, maar ik heb ze netjes gevraagd mij met rust te laten. We leven in een vrij land dus doe gewoon lekker je ding, dan doe ik hetzelfde. En als je me niets vindt, dan kijk je maar wat anders op YouTube. Katten filmpjes, of zo.’

Waarom verhuisden je ouders in je derde levensjaar van Suriname naar Nederland?

‘Veel vrienden en familieleden zaten al hier en mijn ouders volgden omdat ze mijn broer, zus en ik een toekomst met meer mogelijkheden wilden bieden. Suriname was 33 jaar geleden een land zonder kansen en dus maakten veel mensen de oversteek naar Holland, en later ook België, Frankrijk en zelfs Amerika. Als ik nu naar mijn geboorteland, waar ik in 2008 voor

het laatst was, kijk dan zou ik daar prima kunnen vertoeven. Met de kennis uit de westerse maatschappij zou ik daar financieel flink kunnen scoren, aangezien elke euro daar nog steeds het achtvoudige waard is. Wegenbelasting betaal je daar nauwelijks en een huis koop je er voor 25.000 euro. Mijn broer is onlangs terug verhuisd naar Suriname om er een kippenboerderij en houthandel te beginnen, en ik werk nu keihard om mijn ouders op een dag ook terug te kunnen sturen, naar een huis dat ik dan voor ze heb aangeschaft. Pa en ma zijn inmiddels beiden afgekeurd om nog te werken, en ze straks op hun oude dag hier in een bejaardentehuis stoppen terwijl aan de andere kant van de wereld de palmbomen op hen wachten, zal ik niet laten gebeuren. Ze zijn ooit naar Nederland gekomen om mij een beter leven te geven en ik ga ze op een dag terugbetalen. Dat is mijn drijfveer om succesvol te worden. Falen is geen optie.’

Wanneer besepte je hoe belangrijk ze voor je zijn geweest?

‘Op een bepaald niveau wist ik dat natuurlijk altijd al, maar het echte besef kwam eigenlijk pas een jaar geleden toen ik met mijn dochtertje Jaelynn van toen net twee jaar oud in een speelparadijs was, en we voor een klimrek stonden. Ze durfde niet zelf naar boven te klimmen dus deed ik het voor en riep ik vervolgens vanaf boven: “Kom maar. Elke keer als je een stapje zet, roep je gewoon: ik kan het.” En ze deed het. Naarmate het klimmen vorderde, riep ze steeds luider: “Ik kan het, ik kan het!” Tot ze uiteindelijk boven aankwam en het uitschreeuwde. Je zag hoe trots ze op zichzelf was dat ze het geflikt had. Een klimrek, voor ons een peulenschil maar voor haar het einde van de wereld. Ik moest echt even mijn tranen wegvegen en nu ik het erover heb, voel ik ze weer opkomen. Mensen beseffen soms niet hoe groots een kleine gebeurtenis kan zijn en het deed me daardoor realiseren hoeveel offers mijn ouders in het leven voor mij hebben gebracht.’

Hoe denk je dat je kinderen straks naar jou kijken als ze op een dag al je YouTube-filmpjes te zien krijgen?

‘Als een vader die niet wegloupt voor zijn mening, maar deze altijd op een respectvolle manier geeft. Ik scheld nooit en gebruik alleen onschuldige termen als ‘godsakkeju’. Ik sta gelukkig sterk genoeg in mijn schoenen, zodat ik zowel voor- als tegenstanders aankan. Ik ga ervoor zorgen dat mijn zoon en dochter straks ook hun mannetje zullen staan. Dat ze >

**NIEUWE REVU
ONTMOET
STEVEN
BRUNSWIJK**

Waar? Bij Steven thuis in Tilburg.
Wanneer? Maandag 19 december, in de periode waarin hij Gordon mocht roasten.

Nog iets genuttigd? Alcoholvrij bier met een cassis-smaakje.
Steven: ‘Ik ben niet zo’n drinker, ook zonder dronken te worden kan ik het gezellig hebben.
Waar de Braboneger binnenkomt, is het altijd feest!’

'Beter staand sterven dan op je knieën leven, want anders kun je je identiteit net zo goed meteen in de prullenbak gooien'

nooit en te nimmer over zich heen zullen laten lopen, door niemand niet. Als Jaelynn over een paar jaar bijvoorbeeld huilend thuiskomt omdat ze door een pestkop geslagen wordt, dan zal ik haar zeggen: "Terug naar school jij, en het aankaarten bij de pestkop en bij de juf." Komt ze de dag erna weer thuis met hetzelfde verhaal, dan geef ik haar de opdracht het opnieuw aan te geven bij de pestkop en de juf, maar nu ook bij de vertrouwenspersoon op school. Komt ze vervolgens voor een derde keer verdrietig thuis, dan mag ze van mij de grootste stok zoeken die ze maar kan vinden en die pestkop er zo hard als ze maar kan mee voor z'n kop slaan. Een schaafwond of een beetje bloed? Ik mag het hopen! Papa komt dan vervolgens wel naar school om het af te maken. Haters zullen nu van mening zijn dat ik oproep tot geweld, maar vergeet niet alle waarschuwingen die ik mijn dochter daarvoor heb laten geven. Beter staand sterven dan op je knieën leven, want anders kun je je identiteit en persoonlijkheid net zo goed meteen in de prullenbak gooien.'

In welke zin zul je het in de opvoeding anders doen dan je eigen ouders?

'Ik weet nu al dat ik, zodra mijn kids achttien zijn, met ze aan tafel ga zitten om goed met ze door te nemen hoe je als volwassene je financiën op orde houdt. Enig verantwoordelijkheidsgevoel heb ik namelijk van huis uit niet meegekregen. Pa en ma leerden me wel koken en schoonmaken, maar hebben me niet begeleid toen ik op mijn achttiende uit hun ziekenfonds stapte en mijn eigen boontjes moest doppen. Ik neem ze niets kwalijk, maar daardoor zagen ze me wel al snel verzuipen en sprongen ze terug het water in om me te helpen.'

En dat terwijl je nota bene bekend bent geworden met 'gewoon betalen', de video waarin je mensen oproept op tijd hun rekeningen te voldoen.

'Dat maakt het juist zo wrang. Ik veroordeelde mensen op punten waarvan ik wist dat ikzelf ook tekortschoot. "Bakkes houden en aftikken. Lappen met die flappen, want in Afrika hebben

ze het pas echt moeilijk," riep ik vanuit mijn auto. En over deurwaarders moesten mensen al helemaal niet zeuren, want als zo'n man bij je aanbelt dan zul je het er zelf wel naar gemaakt hebben. Allemaal leuk en aardig, maar ondertussen zat ikzelf ook in die situatie. Mijn populariteit groeide snel, maar ik was zelf geen haar beter. De rekeningen stroomden binnen. Zolang ik de envelop niet opende, bestonden ze niet. En van een kale kip kun je toch niet plukken, was mijn gedachte. Het omslagpunt kwam op het moment dat ik een brief ontving waarin stond dat men mijn rijbewijs wilde afnemen. Toen wist ik dat ik mijn leven moest beteren, want zonder rijbewijs kon ik ook niet werken en zou ik binnen de kortste keren nog verder van huis zijn dan ik al was.'

Inmiddels ben je er weer helemaal bovenop?

'Dat kun je wel zeggen, ja. Ik heb al twee maanden niet meer gewerkt in mijn oude rol als horecaportier omdat het geld via andere kanalen binnenkomt. Voorheen stond ik elke donderdag, vrijdag en zaterdag bij elkaar opgeteld zo'n zestien uur buiten voor de kroeg. Ik verdiende daarmee zo'n veertig euro bruto per uur dus reken maar uit. 640 euro per week, 2560 euro per maand. Toch was het niet genoeg om ermee uit de schulden te blijven dus zei ik op mijn 25ste tegen mezelf: op mijn 35ste wil ik financieel onafhankelijk zijn. Ik weet nog niet hoe, maar het gaat me lukken. Vrienden lachten me vierkant uit, aangezien ik niet eens mijn zorgverzekering kon betalen en de rekeningnummers van incassobureaus inmiddels in mijn adresboek van internetbankieren stonden, zo vaak had ik met ze te maken. Maar ik ben nu 33 en volgens mij aardig onderweg naar dat doel. De theatershows die ik doe leveren het meeste geld op. Daarnaast hoop ik er binnenkort met de AVROTROS uit te komen wat betreft een tweede seizoen van mijn tv-programma. Het horecawerk hou ik echter nog als slag om de arm. De vrijdag- en zaterdagavond heb ik inmiddels opgegeven en op donderdag sta ik er zelf nog of regel ik vervanging. Ik wil namelijk een buffer hebben voor als het onverhoopt misgaat. Verschillende artiesten hebben me al gewaarschuwd voor de onzekere wereld waarin ik nu stap. Die buffer had ik overigens al wel, totdat mijn vrouw besloot een nieuwe keuken te kopen. Ook komt er een nieuwe vloer, een ander bankstel en breken we de muur tussen de keuken en de woonkamer open. Die vrouwen ook altijd! Gelukkig kan ik van al die aankopen zelf ook een beetje genieten. Voorheen was dat wel anders en zag ik mijn zuurverdiende geld in rook opgaan door foute types >

‘Mijn eerste YouTube-filmpje werd online geplaatst door iemand die mijn zaken deed, maar het geld stak hij mooi in eigen zak’

die het slecht met me voorhadden. Mijn eerste YouTube-filmpje werd online geplaatst door iemand die mijn zaken deed, en hij moedigde me ook voortdurend aan steeds meer filmpjes te maken. Het geld dat hij daar echter mee verdiende – kleine accounts ontvangen één euro en grote accounts twee euro per duizend views – stak hij mooi in eigen zak. Toen ik daarachter kwam, heb ik hem direct de deur uitgeschopt. Ik heb geleerd van mijn fouten en ben financieel echt een expert geworden. Ik weet precies hoe incassobureaus werken en als er nu aanmaningen binnenkomen, laat ik ze niet liggen omdat ik ze niet kan betalen, maar gewoon om even lekker te kutten met die stinkers van zo'n bureau. Hen extra werk bezorgen door mij herinneringsbrieven te laten sturen.'

Jouw succes, en dus je nieuwe inkomen, heb je te danken aan het feit dat we tegenwoordig in een klaagcultuur leven.

'Exact, en daarom werkt het ook. Een grote groep Nederlanders is helemaal klaar met dat gejack over van alles en nog wat, en luistert liever naar iemand die zijn mening nooit onder stoelen of banken schuift. Daar kom ik om de hoek kijken. Het verbaasde de AVROTROS dat ik nog niet ben uitgenodigd in talkshows. Dat hadden ze nog niet eerder meegemaakt. Misschien komt dat omdat ik tegenover iedereen altijd zeg wat er op mijn hart ligt. Ben je toevallig minis-

ter-president? *I don't give a shit.* Regel gewoon wat je moet regelen en maak er niet zo'n bende van. Je moet dat gewoon kunnen zeggen en jezelf niet laten beteugelen. Tijdens *The Roast of Gordon* wilde Comedy Central mijn teksten vooraf inzien, maar toen ik Peter Pannekoek daar op dat podium tekeer zag gaan, heb ik ter plekke mijn tekst aangepast en geroepen: "Ik laat me nog liever in m'n reet neuken door Gordon dan dat ik me aansluit bij Denk." Heftig? Je weet in ieder geval wel wat je aan me hebt. Ook over Gordon kun je denken wat je wilt, maar je weet dat hij op elk moment bot uit de hoek kan komen. Geert Wilders: van hetzelfde laken een pak. Veel mensen vinden hem een racist, maar of zijn uitspraken nu goed of fout zijn, hij trekt wel één lijn en houdt zich daar ook aan. Ook van hem weet je wat je kunt verwachten en daarom zou ik nog eerder op hem stemmen ook. Schiet hij je neer, dan is dat niet sneaky achter je rug, maar recht in je gezicht. Met mensen die hardop

met me meelachen, maar vervolgens klagen over 'die kutneger' als ik weg ben, heb ik dan ook helemaal niets.'

Je haalde politieke partij Denk al even aan. Hoe zou een gesprek tussen jou en Sylvana Simons gaan?

'Niet. Gewoon niet. Sylvana was vroeger mijn negerin, echt een powervrouw, maar tegenwoordig kan ik haar niet meer uitstaan. Het glas is bij haar altijd halfleeg en omdat dat van mij altijd halfvol is, zou dat gesprek misschien toch wel leuke tv opleveren. Comedy zelfs, want ik neem haar niet zo serieus. Waar Sylvana de plank mislaat is de manier waarop ze racisme wil terugdringen in de maatschappij. Alleen probeert ze iets uit te roeien wat niet uit te roeien valt. Racisme bestaat al sinds de middeleeuwen en dan niet alleen enkel bij zwarte mensen waar zij zich enkel op richt. Als politieke partij moet je staan voor elke groepering in Nederland, ook voor de gediscrimineerde blanke medemens. Want geloof me, ook zij kunnen ongelijkheid op hun bordje krijgen. Ik ken genoeg Surinamers die spugen op die 'vieze Hollanders', en die negeert Sylvana. De vraag die op mijn lippen brandt is: waarom bekijk je altijd alles zo negatief als Sylvana, en hij kreeg in zijn tijd pas echt te maken met ongelijkheid tussen blank en zwart. Kijk naar hoe ik mijn boodschap overbreng en het positivisme dat het met zich meebrengt. Rotterdam heeft met Ahmed Aboutaleb een uitstekende burgemeester van Marokkaanse komaf. Churandy Martina is niet alleen de snelste man van Nederland, maar ook nog eens altijd vrolijk. Humberto Tan is met zijn gulle lach de koning van de late avond op RTL4. Wanneer zij iets te vertellen hebben, luisteren mensen maar wat graag aandachtig naar hun verhaal. Is het nu echt zo moeilijk om daar eens een voorbeeld aan te nemen? Aan de andere kant: jankers zijn er altijd en overal. Voor Sylvana had je Quinsy Gario en daarvoor vast wel weer iemand anders. Focus je toch niet zo op dat huidskleurtje, we zijn in den beginne allemaal mensen.'

En toch hoorde ik je op televisie tegenover je ouders zeggen: 'Ik ben er trots op om donker te zijn.'

'Dat komt omdat kleurlingen een geschiedenis hebben in de slavernij, en dat in latere generaties nog altijd is blijven doorwerken in pesterijen, zoals het worden afgewezen bij discotheken. Wat dat betreft ben ik er trots op om donker te zijn, maar dan meer omdat ik ermee kan laten zien dat ik ook gewoon een mens ben met dezelfde rechten als ieder ander. Ik noem het beestje bij de naam, maar in feite gaat het er niet

om of je nu blank of groen bent of van Mars komt – het heeft met persoonlijkheid te maken. Daarom heb ik ook een hekel aan mensen die zich heel duidelijk distantiëren van de multiculturele samenleving en willen voldoen aan een soort standaard. Michael Jackson wilde op een gegeven moment niet donker meer zijn. Nou, schiet mij maar lek. Niemand bepaalt voor mij wat de standaard is, net als dat ik andere mensen ook niet veroordeel. Hang de godsdienst aan waar jij je prettig bij voelt, maar dring het de ander niet op. Sinterklaas vieren? *Be my guest.* Zwarte Piet of elke andere Piet: moet je lekker zelf weten. Met kerst heb ik ook niets, maar als mijn vriendin me vraagt bij haar ouders te gaan eten dan vind ik het ook geen probleem om met haar mee te gaan. Valentijnsdag? Ik bepaal zelf wel wanneer ik mijn vrouw verras. Vrouwen- of mannenparfum? Ik spuit mezelf gewoon helemaal onder met het geurtje van mijn vrouw, gewoon om lekker te kutten. Een of andere commercieële lul heeft ooit bedacht dat het ene geurtje voor mannen is en het andere voor vrouwen, zo is het en niet anders. Wat is dat voor quatsch? Dat maak ik zelf wel uit!'

Hoe gaan ze in Suriname om met al die verschillen?

'Ze zijn daar wat dat betreft wel wat verder dan hier. Surinamers, Chinezen en zelfs echte bosnegers lopen daar gewoon door elkaar zonder, over het algemeen, een onvertogen woord. In Nederland merk ik soms aan kleine dingen dat ik nog steeds tot een minderheid behoor, zoals bij bezoeken aan het Hoge Noorden of diep in Limburg. Men is dan blij verrast een echte neger in hun dorp te zien en hoe positief bedoeld ook, het zou niet zo moeten zijn. Het gebruik van het woord 'neger' bedoel ik overigens niet negatief, zoals veel mensen misschien denken. Het heeft een enigszins negatieve lading terwijl het in mijn ogen helemaal geen negatief woord is. 'Djoeka' zie ik wat dat betreft dan meer als een scheldwoord en daar zijn Surinamers dan wel weer trots op. Ze noemen zichzelf djoeka's, maar letterlijk vertaald betekent dat 'stront van de Joden', een regelrechte belediging.' ✖